

“Seçicilərım telefon zəngləri edir, ən kəskin halda hiddətləndiklərini bildirirlər ki...”

“SƏS” qəzetinin “Səmimi müsahibə” rubrikasının qonağı Milli Məclisin Əmək və Sosial Siyasət Komitəsinin sədri Hadı Rəcəblidir

Bildiyimiz kimi, artıq sentyabrın 30-da Milli Məclisin V çağırışının payız sessiyası öz işinə başlayacaq. Biz parlamentin gündəliyi ilə, parlamentin işində iştirak edən deputatlarla maraqlandıq və düşündük ki, sessiyanın işi ilə bağlı deputatlarımızdan biri ilə fikir mübadiləsi aparaq, parlament-hakimiyyət, parlament-cəmiyyət, parlament-seçici, eləcə də, parlament-müxalifət münasibətləri ətrafında bizi maraqlandıran suallarımıza cavablar alağ. Çox düşündükdən sonra biz, nəhayət, Milli Məclisin ən mühüm komitələrindən biri olan Əmək və Sosial Siyasət Komitəsinin sədri, Azərbaycanda ilk siyasi elmlər namizədi, siyasi elmlər doktoru, professor, beş çağırış müstəqillik dövründə, bir çağırış isə sovetlər dövründə deputat olmuş və ötən müddət ərzində, eləcə də, hazırda parlamentin ən məsuliyyətli komitələrindən birinə rəhbərlik edən, keşmə-keşli həyatın bütün eniş-yoxuşlarından keçmiş və əlbəttə ki, jurnalistlərin dostu olan Hadı Rəcəbli ilə söhbət etməyi məqsədə müvafiq hesab etdik. Beləliklə, müsahibəmizi də elə Hadı müəllimin Milli Məclisdəki iş otağında götürmək qərarına gəldik.

-Hadı müəllim, necəsiniz və payız sessiyasının ilk iclasına hansı əhval-ruhiyyə ilə gedirsiniz?

-Yaxşıyıq, çox sağ olun, minnətdaram. Biz “Səs” qəzetini sevə-sevə oxuyuruq, izləyirik, amma nədənsə, “Səs” qəzetində mənim müsahibələrim və açıqlamalarım son neçə ildə, demək olar ki, görünmür. Ona görə də, özümü narahət hiss edirdim və nə yaxşı ki, siz mənə və mənim ən çox sevdiyim və hörmət etdiyim qəzetlərin birində müsahibəmi dərc etmək qərarına gəldiniz.

Mövzuya gəldikdə isə, deyə bilərəm ki, parlament sessiyası fərqli olur, payız sessiyalarını dünyada büdcə sessiyaları adlandırılır. Bu baxımdan, payız sessiyalarının baş prinsipi bol müzakirələrlə keçir, müəyyən debatlarla səbəb olur, xüsusilə, müxalifət-iqtidar mübahisələri də həmin ərəfəyə təsadüf edir, hər kəs büdcədən daha səmərəli və seçiciləri üçün daha çox istifadə etmək istəyir. Ona görə də, müxtəlif polemikalarla müşahidə edilən müəyyən fikir ayrılıqları əmələ gəlir.

“Mənim üçün bu sessiya əhəmiyyətli məqamları ilə çox əlamətdardır və bu sessiyalarda bizim komitənin gündəmində çox maraqlı məsələlər olur”

Əsas baş məqsəd nədir? Bilirsinizmi, parlament xalqı təmsil edir və burada fikirlər bir neçə məqamları əhatə edir. Hökumət öz mövqeyindən çıxış edir və maliyyə imkanları kontekstində təkliflərini verir, deputatlar da, əlbəttə, xalqın, seçicilərinin mənafeyindən münasibətlərini bildirir və çalışırlar ki, seçdikləri rayonların problemləri öz həllini tapsın. Əlbəttə ki, ayrı-ayrı nazirliklər də öz fəaliyyət maraqları əsasında fikirlərini çatdırırlar. Beləliklə, burada üçşaxəli fikir tandemi ortaya çıxır və bu tandem kifayət qədər çətin və narahət bir prosesdir desək, heç də yanlışma-

rıq. Burada həm maliyyə imkanları üst-üstə düşməlidir, həm vəsaitlərin nazirliklər tərəfindən səmərəli istifadə edilməsi gündəmdə olmalıdır və əsas məqsəd olaraq, vətəndaşın güzəranının daha yaxşı olması üçün mühüm qərarlar qəbul edilməlidir. Ona görə də, mənim üçün bu sessiya əhəmiyyətli məqamları ilə çox əlamətdardır və bu sessiyada bizim komitənin gündəmində, hər il olduğu kimi, bu il də çox maraqlı məsələlər ortaya qoyulur. Qeyd edim ki, büdcə müzakirələri vaxtı Sosial Müdafiə Fondunun, İşsizlikdən Sığorta Fondunun büdcələrinin müzakirəsində, biz daha çox obyektiv reallıqlardan çıxış edərək, sosial müdafiənin gücləndirilməsi haqqında düşünrük. Biz sevinirik ki, artıq indidən bizdə olan məlumata görə, Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev Cənablarının təqdim etdiyi gələn ilin büdcəsi daha çox, sözdün böyük mənasında, sosial yönümlü olacaq. Belə ki, 5 milyard manat builki büdcənin üstünə gələcək. Əlbəttə ki, bütün bunlar imkanların, reallıqların və artan gəlirlərin məntiqi nəticəsidir. Cənab Prezidentimizin də dediyi odur ki, büdcə vəsaiti arta-arta islahatlar aparılır və həmin vəsaitlər, təbii ki, nəticə etibarilə, vətəndaşa geri döndür.

Bizim komitə tərəfindən də bu sessiyada turizm haqqında qanuna baxılacaq, əlbəttə ki, biz qanunlarımızı əlavə və dəyişikliklərlə bağlı müraciətlər edəcəyik. Beləliklə, son nəticədə, Azərbaycan vətəndaşının güzəranının daha da yaxşılaşması gündəmdə olacaq.

-Hadı müəllim, siz qanun yaradıcılığı prosesindən danışdınız, hökumətin, nazirliklərin, vətəndaşların və deputatların mövqeləri barədə fikir söylədiniz və əlbəttə ki, bu üç tandem önəmlidir. Ümumiyyətlə, sözügedən məsələyə bu üç amilin baxış prizmasından yanaşma məsələsində qanun yaradıcılığı prosesi necə gedir?

-Xalqımız müstəqillik əldə etdikdən sonra Azərbaycan parlamentinin əsas məqsədi bu olub ki, müstəqil və suveren dövlətin hüquqi bazası yaradılsın. Əlbəttə ki, bunun üçün həm deputatların, həm bizim aparatın bütün kollektivi ona işləyir ki, dünyada mövcud olan

praktika öyrənilsin və bu qanunlar qavranılsın, çünki bilirsiniz ki, dünyada həm də bazis qanunlar var. Ötən 25 il ərzində, demək olar ki, biz hüquqi bazanı tamamilə formalaşdırma bilmişik. Reallıqlardan çıxış edərək, qanunlara əlavələr və dəyişikliklərin edilməsi məsələsi daim müzakirə olunur ki, bu da, Möhtərəm Prezidentimizin etdiyi çıxışlarının, irəli sürdüyü tezislərinin və təşəbbüslərinin nəticəsi olaraq qiymətləndirilir.

“Cənab Prezidentin parlamentə göndərdiyi layihələrin müzakirəsində və qəbulunda yaxından iştirak edirik”

Sual oluna bilər ki, bəs qanun yaradıcılığında daha hansı strukturlar iştirak edir? Ali Məhkəmənin, Naxçıvan Muxtar Respublikasının qanun yaradıcılığı prosesində mühüm rolları vardır və bir sıra digər strukturlar mövcuddur ki, onlar da həmin prosesin iştirakçılarına çevrilirlər. Beləliklə, bütöv qanun yaradıcılığı prosesində ilkin olaraq, Prezident və deputatlar iştirak edir, eləcə də, dediyim kimi, müxtəlif dövlət qurumları sözügedən prosesdə iştirakçı olurlar.

İkinci böyük istiqamət qanunlara əlavə və dəyişikliklərin edilməsidir ki, burada deputatların da təşəbbüsləri var və əlbəttə ki, əsasən, Cənab Prezidentin parlamentə göndərdiyi layihələrin müzakirəsində və qəbulunda yaxından iştirak edirik.

Üçüncü istiqamət isə, çoxtərəfli və ikitərəfli sazişlərin, beynəlxalq Konvensiyaların Milli Məclisdə təsdiq olunmasıdır ki, bu da, qeyd edilən istiqamətlərdən biridir.

Söz yox ki, parlamentin işində digər məqamlar da olur ki, biz müəyyən müraciətləri və məktublarnı təsdiq edirik. Belə ki, fəaliyyətimizdə beynəlxalq əməkdaşlıq da geniş yer tutur, hazırda Milli Məclisdə 80-dən çox dostluq qrupları mövcuddur, onlar maliyyələşdirilərək xarici səfərlər həyata keçirir və xarici ölkələrdən qonaqlar qəbul edirlər. Ümumiyyətlə, biz hər zaman çalışırıq ki, Azərbaycan həqiqətlərini dünyaya çatdıraq. Bu baxımdan da, Azərbaycan parlamentinin gördüyü işlər

kifayət qədərdir. Məsələn, Avropa İttifaqına üzv olmasaq da, biz orada daimi müşahidəçi kimi iştirak edirik, Avropa Şurasının, BMT-nin Parlamentlərarası Assambleyasının, Ümumdünya Parlamentlər İttifaqının, İƏT-in, QDİƏT-in üzvü, Qoşulmama Hərəkatının iştirakçısıyıq və beləliklə, parlamentin qanun yaradıcılığı prosesi ilə, eyni zamanda, belə bir istiqamətlərdə də fəaliyyətimizi həyata keçiririk.

-Hadı müəllim, biz parlamentin formalaşmasında müxtəlif fikir ayrılıqlarını da müşahidə etmişik. Belə ki, seçki kampaniyaları səslə-küylü, mübahisəli olur, o cümlədən, seçki ərəfəsində siyasi partiyalar fəallaşır. Ümumiyyətlə, bizim parlamentin çoxpartiyalı fəaliyyətini necə görürsünüz?

-Bəli, çox düzgün buyurursunuz ki, seçki ərəfəsində, istər-istəməz, ictimai-siyasi fəallıq artır. Bu kampaniyalar bələdiyyə, parlament və əlbəttə ki, prezident seçkilərində aparılır. Təbii ki, bu dövrlərdə fəallıq artmaqla yanaşı, seçilmək ambisiyası olan hər bir vətəndaş qanunların tələbinə cavab verən proseslərdən keçərək, seçkilərə qatılmaq hüququndan istifadə edir. Yaxın vaxtlarda biz bələdiyyə seçkilərinə gedəcəyik və bələdiyyə seçkilərində də müxalifət fəallaşır. O cümlədən, gələn il bizim parlament seçkiləridir və burada da, söz yox ki, partiyalararası debatlar aparılır.

Azərbaycanda 55 partiya mövcuddur və bu partiyaların ən böyüyü, əhalinin təxminən 8%-ni təşkil edən Yeni Azərbaycan Partiyasıdır və YAP hakimiyyətə gəldiyi gündən hazırkı dövrə qədər, xalqın məhəbbətini qazanıb. Çoxluqdan başqa, keyfiyyət tərkibinə görə də, öndə gedən siyasi təşkilatdır və buna görə də, partiyamızın Sədri həm də ölkənin Prezidentidir, O da, xalqın dəstəyi ilə seçilibdir, keçirilən prezident seçkilərində yüksək faizlər toplayıb və beləliklə, YAP ölkənin aparıcı partiyasıdır. Bu baxımdan, bizim parlamentimizdə də 70-dən çox partiyamızın üzvü var və nə gizlədək ki, Milli Məclisdə 12 müxalif fikirlə partiya da var ki, onların içində böyük əksəriyyət dövlətə, dövlətçiliyə və prezidentin apardığı siyasətə sdaqətlə xidmət edirlər.

“Əli Kərimlinin, onun partiyasının və ətrafının məqsədi xalqın rifahı barədə düşünmək deyil, onların məqsədi hakimiyyətə gəlməkdir”

Onu da qeyd edim ki, biz radikal müxalifətlə müxalif fikirləri ayırmalıyıq. Bu gün cəmiyyət, dövlət, ümumiyyətlə, bütün vətəndaşlar onu görürlər ki, eger iqtidar-müxalifət dia-loqunda vətəndaş udmursa, burada vətəndaşın xeyri yoxdursa, həmin dialoqa ehtiyac da

“Seçicilərım telefon zəngləri edir, ən kəskin halda hiddətləndiklərini bildirirlər ki...”

“SƏS” qəzetinin “Səmimi müsahibə” rubrikasının qonağı Milli Məclisin Əmək və Sosial Siyasət Komitəsinin sədri Hadı Rəcəblidir

Yoxdur. Amma biz təəssüf edirik ki, Əli Kərimlinin, onun partiyasının və ətrafının məqsədi xalqın rifahı barədə düşünmək deyil, onların məqsədi hakimiyyətə gəlməkdir. Lakin xalq bir dəfə aldanıb, onları hakimiyyətə gətirmişdi və biz bunun ağır nəticələrini unutmamışıq. Mən sevinirəm ki, bu gün parlamentdə müxalif fikirli ağıllı və intellektual insanlar var. Hətta mən onların bir neçəsinin adlarını da çəkmək istədim - Qüdrət Həsənzadə, Fazil Mustafa, Çingiz Qənizadə və başqaları mövcud nöqsanları deyirlər, çıxış yolları axtarırlar və müxtəlif təkliflər irəli sürürlər. Onların və digər müxalif fikirli deputatların heç biri dövləti dağıtmaq və s. kimi radikal çıxışlar etmirlər, əksinə, Cənab Prezidentin yanında olduqlarını göstərir, dövlət maraqlarına xidmət edirlər. Təəssüf edirəm ki, bəzən, hətta elə adamlarımız var ki, öz çıxışlarında “bu, belə olmalıdır, filan məsələ elə olmalıdır” kimi fantastik xoşagəlimli fikirlər səsləndirirlər və bu da, cəmiyyətdə populizm adlandırılır. Real fikirlərlə çıxış etmək və populizm tamamilə ayrı-ayrı şeylərdir. Düşünürəm ki, populizm yolverilməzdir və onun nə cəmiyyətə, nə xalqa, nə də dövlətə heç bir səmərəsi yoxdur.

- Hadı müəllim, YAP-ın parlamentdəki rolundan və fəaliyyətindən danışdınız. Lakin son vaxtlar başqa partiyaların iqtidar partiyası ilə bərabər fəaliyyət göstərməsi tendensiyası var, müxalifətlə əməkdaşlıq ideyaları səslənir. Siz müxalifət və iqtidarın daha hansı əməkdaşlıq formalarını görmək istəyirsiniz, bunu necə təsəvvür edirsiniz?

-Bilirsiniz, müxalifətlə iqtidar münasibətləri baxımından, bizim parlament bir nümunədir. Mən hakimiyyətin təmsilçisi olaraq etiraf edirəm ki, müxalif yönümlü deputatların bəzi fikir və təkliflərini qəbul edirəm. Çünki nöqsan hər yerdə olur. Gəlin görək, hansı cəmiyyət nöqsansızdır? ABŞ-dəmi nöqsan yoxdur? Fransadəmi, İngiltərədəmi, yaxud dünyanın digər aparıcı dövlətlərindəmi nöqsanlar yaşanmır? Biz də millət vəkili olaraq, bu nöqsanların aradan qaldırılması üçün çalışırıq, fəaliyyətimizi Cənab Prezidentin yeni iş yerlərinin yaradılması, əmək haqlarının, pensiya və yaşayış minimumuna görə müavinətlərin artırılması və s. işlərinə dəstək istiqamətində qururuq. Bu bizim əsas prinsiplərimizdən biridir.

“Köməkçilərımə də demişəm, kim ki, mənim fikirlərımı təhrif edir, müxtəlif istiqamətlərə yozursa, çağırın həmin adamları gəlsinlər görüşək, mənimlə söhbət etsinlər”

Yaxud gəlin görək, hansı cəmiyyətdə əlil, ya da qismən zəif maddi imkanlı insanlar yoxdur? Məsələn, görürsən ki, bir insan zirekdir və kiçik sahibkarlıqla məşğuldur. Lakin onun ətrafında, bəzən elə pis fikirlər yadırlar ki, heç kim ona bənzəmək istəmir. Çox xoşagəlməz məsələlərdən biri də budur ki, bu gün çayxanalarda oturub vaxtlarını boş verənlər və onun-bunun pulunu saymaqla məşğul olanlarla üzləşirik. Halbuki biz çalışmalıyıq ki, insanlarımızı kiçik və orta sahibkarlığa doğru yönlənək. Bu baxımdan, bizim məqsədlərimizdən biri də budur ki, özünüməşğulluq sistemi yaradaq. Ünvanlı yardımın əlsiz-ayaqsız verilməsinin artırılması ilə yanaşı, əli-ayağı üstündə olan, işləmək imkanı məhdud olmayan - misal üçün 2-3-cü qrup əlillərə çalışmaq üçün imkanlar yaradaq. Bax, bizim dövlətimizin yürütdüyü siyasətlərdən biri də budur ki, şəxsiyyətin deqradasiyasının qarşısını alaraq, adamları işləməyə təmin edək. Qoy həmin insanlar da işləsinlər, pul qazansınlar. Hətta pensiyalarını da, müavinətlərini də alsınlar, amma işləyib, qazanc da əldə etsinlər. Yaxud görürsən ki, evdar qadındır, qoy o da “ABAD Xidməti”ndə çalışıb, öz işinin səmərəsini görsün. Amma gəlin görək, sözdə müxalifət deyilənlər nəyin təbliğatını aparırlar. Kimin ki, imkanı var, dərhal evinin şəklini çəkib-qoyurlar sosial

şəbəkələrə. Biz keçid dövründə yaşayırıq. Ola bilər ki, kimsə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olub, amma həmin fəaliyyətinə görə, deklarasiya təqdim etməyib və ya görürsən ki, məmurun oğlu, ya da ailəsindən digəri biznes fəaliyyəti ilə məşğul olur.

Əlbəttə ki, qanunsuz korrupsiya yolu ilə qazanılan və yaradılan biznes qınaq və məsuliyyət hissi ilə müşayiət olunmalıdır. Belə olan halda, həmin məmurun həbs də edirlər, mülkiyyətini də müsadirə edirlər. Bəs niyə bu barədə danışmırıqlar, ya da dövlətin nöqsan törədən məmuruna qarşı sərt tədbirlər görməsi barədə bir fikir bildirmirlər?!

Yeri gəlmişkən, mən öz köməkçilərimə də demişəm, kim ki, mənim fikirlərımı təhrif edir, müxtəlif istiqamətlərə yozursa, çağırın həmin adamları gəlsinlər mənimlə söhbət etsinlər, üzbəüz danışsaq, məsələlərə aydınlıq gətirək, problemlərinin nədə olduğunu öyrənək, dəstək göstərək və s.

-Hadı müəllim, elə götürək sizi. Mən sizin həyat yolunuz barədə oxumuşam və görmüşəm ki, 12 yaşınızdan əmək fəaliyyətinizə fəhləliklə başlamısınız, 15 yaşınızdan rəsmi qeydiyyatda düşmüşünüz və kifayət qədər enişli-yoxşulu bir yol keçmişiniz...

-Bəli, mən həqiqətən də, bu yolları keçmişəm. Eyni zamanda, 23 yaşından peşəkar siyasətdəyəm. Bütün bunlar zaman-zaman, hissə-hissə əldə olunub və yaşanıb keçib. Hər gün də səhər işə gəlirəm, axşam saatlarına qədər iş otağında çalışıram.

“Deputatlarımızın böyük əksəriyyəti kifayət qədər savadlı, intellektual və dövlətə xidmət edən şəxslərdir”

Ona görə də, mən yeri gələndə, parlamentin mətbuat xidmətinə də qınayıram, mediadakı dostlarımızı da qınayıram ki, deputatlarımız barədə yayılan böhtan və şər dolu yalanları ifşa edən materialları ictimailəşdirmirlər, əsl həqiqəti xalqın diqqətinə çatdırmırlar. Deputatlarımız kifayət qədər savadlı, intellektual və dövlətə xidmət edən şəxslərdir. Məsələn, Milli Məclisdə 80-ə yaxın elmi dərəcəli olan, akademiklər, eyni zamanda, iki siyasi elmlər doktoru var. Parlamentimizdə peşəkar siyasətçilər var və dolğun fəaliyyətlə məşğuldurlar.

Axı nəyə görə heç bir əsasları olmadan, yazıb-pozurlar ki, hansısa deputatın, eləcə də, mənim filan qədər villası, şadlıq evləri, restoranları var, ya da daha nələri... Axı bütün bunlar gülməli söhbətlər və iddialardır. Biz də inkar etmirik ki, neçə illərin adamıyıq, bizim də nəyimizsə ola bilər. Təəssüf ki, cəmiyyətimizdə belə dayaz düşüncəli insanlar da var ki, ictimai rəyi aldatmaqla məşğuldurlar. Ona görə də, bir daha demək istəyirəm ki, mətbuatda, sosial şəbəkələrdə anonim yazanlar gəlsinlər parlamentə və mənim qəbul günlərim var, buyurub mənimlə görüşsünlər. Belə təəssüfedicilik hallar yaşanarkən, sizi inandırım ki, mənim seçicilərım telefon zəngləri edir, ən kəskin halda hiddətləndiklərini bildirirlər ki, nəyə görə bu kimi yalanları və böhtanları cəmiyyətdə yayırırlar.

“Xaricdə oturub saçına rezin vuran, “priçoska” saxlayan, tərbiyəsizlik edən, söyüş söyən müxalifətdə oturanlar həyata real və açıq gözlə baxmağı bacarmırlar”

Bu gün sabitliyi pozmağa çalışanlar bilməlidirlər ki, onların səs-küylərini özlərindən başqa kimsə eşitmir. Azərbaycanda fəaliyyət göstərən ASAN XİDMƏT bütün dünyada rezonans doğurub. “DOST xidməti”, “ABAD xidməti”, buyurun və görün ki, ölkəmizdə nə qədər nəhəng işlər həyata keçirilib və bilavasitə xalqın rifahı üçün fəaliyyət göstərilir.